

Ἀπὸ τὴν μίνησιν τῶν Ἰδεῶν

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΤΑΞΙΔΙΟΥ ΕΙΣ Η.Π.Α.

Τοῦ Καθηγητοῦ ΣΩΤΗΡΙΟΥ Ι. ΑΓΑΠΗΤΙΔΟΥ

Πρὸς τὴν Ἀνωτάτην Βιομηχανικὴν Σχολὴν

Ἐν τὰ ὕθρα

Κύριε Κοσμητορ,

Ἐχῶ τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλλω ὕμῖν τὴν κατωτέρω σύντομον ἔκθεσιν ἀναφορικῶς πρὸς τὸ πρόσφατον ταξιδίον μου εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς.

Ἀναποκρινόμενος εἰς πρόσκλησιν τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως μετέβην εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ὅπου παρέμεινον ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου μέχρι 3ης Ἰουνίου 1959.

Ἀρχικῶς μετέβην εἰς Οὐάσιγκτων, ὅπου διέθεσα δέκα ἡμέρας δι' ἐπαφὰς γενικωτέρου ἑνδιαφέροντος καὶ πρὸς συνεννόησιν μετὰ τοὺς ἀρμοδίους τῆς Committee on Leaders and Specialists τοῦ American Council on Education διὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ λεπτομεροῦς προγράμματος μετακινήσεων καὶ ἐπισκέψεων ἐντὸς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Εἰς τὴν ἀμερικανικὴν πρωτεύουσαν ἐπεσκέφθη ἐπιστημονικὰ Ἰδρύματα καὶ Κεντρικὰ Ὑπηρεσίας, ὡς τὸ Οἰκονομικὸν Συμβούλιον τοῦ Προέδρου τῶν Η.Π.Α., τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, τὴν Ὁμοσπονδιακὴν Τράπεζαν καὶ τὴν Διοίκησιν Διεθνούς Συνεργασίας (Τμῆμα Ἑλλάδος). Μετὰ τοὺς ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Ὑπηρεσιῶν τούτων συνεζήτησα θέματα συναφῆ μετὰ τὸ ἀντικείμενόν των.

Τὸ καταρτισθὲν πρόγραμμα περιέλαβε τριῶν κατηγοριῶν ἐπισκέψεις: πανεπιστημιακὰς, εἰδικὰς καὶ τουριστικὰς. Αἱ δύο πρῶται κατελάμβανον πάντοτε τὰς πέντε ἐργασίμους ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος, αἱ δὲ τουριστικαί, κατὰ τὸ πλεῖστον δὲ καὶ αἱ μετακινήσεις ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, τὰς ἡμέρας Σάββατον καὶ Κυριακὴν.

α) Ἐπισκέψεις εἰς Ἰδρύματα Ἀνωτάτης Ἐκπαίδευσως

Ἐπεσκέφθην τρία Ἰδρύματα εἰς τὸ Los Angeles (California Institute of Technology, University of California at Los Angeles καὶ University of South California) δύο εἰς τὸ San Francisco (University of California at Berkeley καὶ Stanford University εἰς Alto Lato) τρία εἰς τὸ Σικάγον (Northsouthern University, Illinois Institute of Technology καὶ University of Chicago) δύο εἰς τὸ Cambridge (Harvard University καὶ Massachusetts Institute of Technology) καὶ δύο εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Νέας Ὑόρκης (Columbia University καὶ Princeton University).

Εἰς ὅλα τὰ ἀνωτέρω Ἰδρύματα συνητήθη μετὰ τοὺς κυριωτέρους οἰκονομολόγους καθηγητάς, μετὰ τῶν ὁποίων συνεζήτησα ἐπὶ τῶν συγχρόνων ἐπιστημονικῶν ρευμάτων. Εἰδικώτερον μετὰ τοὺς οἰκονομολόγους τῶν μεγάλων Ἀμερικανικῶν Πολυτεχνείων ἀντήλλαξα σκέψεις ἐπὶ τῆς διδασκομένης ὕλης ἐκ τῶν οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν εἰς τοὺς σπουδαστὰς τῶν Ἀνωτάτων Τεχνικῶν Σχολῶν καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιδράσεων τῆς τεχνικῆς εἰς τὴν σφαῖραν τῆς οἰκονομίας. Διαπίστωσα τὴν μεγάλην σημασίαν, ἣ ὅποια δίδεται εἰς τὴν οἰκονομικὴν κατάρτισιν τῶν τεχνικῶν ἐπιστημόνων, ἐκδηλουμένη μετὰ πολλὰς ἑδρας οἰκονομικῶν μαθημάτων καὶ μετὰ τὰ ἀφθονα διδακτικὰ μέσα ποῦ διατίθενται.

Μεταξὺ τῶν οἰκονομολόγων καθηγητῶν, μετὰ τῶν ὁποίων ἡ συζήτησις ὑπῆρξε λίαν ὠφέλιμος δι' ἐμέ, θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἀναφέρω ἰδιαιτέρως τοὺς κ.κ. V. Leontief (τοῦ Harvard), P. Samuelson τοῦ (M.I.T.) καὶ τὸν Α. Γ. Παπανδρέου (κοσμητορ τῆς Οἰκονομικῆς Σχολῆς τοῦ University of California at Berkeley).

Σχεδὸν ὅλοι οἱ οἰκονομολόγοι—καθηγηταί, τοὺς ὁποίους συνήτησα μοῦ ἐζήτησαν πληροφορίας ἐπὶ τῆς διαθρώσεως καὶ τῶν ἐξελίξεων τῆς οἰκονομίας, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς κοινω-

* Δημοσιεύσθαι ἐνταῦθα τὴν ὑποβληθεῖσαν εἰς τὴν Σχολὴν ἔκθεσιν τοῦ καθηγητοῦ κ. Σ. Ἀγαπητίδη ἐπὶ τοῦ εἰς Η.Π.Α. ταξιδίου του λόγῳ τοῦ γενικωτέρου ἑνδιαφέροντός της.

νικῆς νομοθεσίας τῆς Χώρας μας. Συχνά αἱ ἐρωτήσεις ὑπεβάλλοντο ἐνώπιον ἀκροατηρίου. Εἰς μίαν μάλιστα περίπτωσιν, ἐντὸς τῆς αἰθούσης διδασκαλίας, ὁ καθηγητὴς τῶν Σχέσεων Ἔργασίας τοῦ Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Καλιφορνίας μοῦ παρεχώρησε τὴν ἔδραν διὰ νὰ ἀπαντήσω εἰς ἐρωτήματα σπουδαστῶν ἀναφερόμενα εἰς τὰ προβλήματα ἐργασίας ἐν Ἑλλάδι.

Εἰδικώτερας συζητήσεις εἶχον μὲ τοὺς καθηγητὰς τῶν Σχολῶν Διοικήσεως καὶ Ὁργανώσεως, ὡς τοὺς κ.κ. Gilbert καὶ Wermel τοῦ Τεχνολογικοῦ Ἰνστιτούτου Καλιφορνίας, Bronzen τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Σικάγου, Keyesen τοῦ Harvard καὶ Bavela τοῦ Stanford University. Πάντας ἐνημέρωσα ἐπὶ τοῦ συναφοῦς ἔργου τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς, ἡ ὁποία ἄλλωστε εἶναι εὐφήμως γνωστὴ εἰς ἀρκετοὺς Πανεπιστημιακοὺς κύκλους τῶν Η.Π.Α. ὡς τὸ Stanford University.

β) Εἰδικαὶ ἐπισκέψεις

Τὸ πρόγραμμα περιοδεῶν ἐντὸς τῆς Χώρας περιέλαβε σειράν ἐπισκέψεων ἀξιολόγων ἔργων καὶ ὀργανισμῶν. Ἀναφέρω τὰ κυριώτερα τῶν ὧσων εἶδα εἰς περιοχὰς ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω σημειωθεισῶν :

1) Εἰς Νέα Ὀρλεάνη: τὰς λιμενικὰς ἐγκαταστάσεις, τὸ χρηματιστήριον βάρβακος ἐν ὥρᾳ λειτουργίας καὶ τὴν Διεθνῆ Ἐμπορικὴν Ἀγοράν.

2) Εἰς Arizona: φράγματα καὶ ἀρδευτικὰ ἔργα τῆς περιοχῆς, τὰς ἐγκαταστάσεις γεωργικῆς οἰκονομίας τοῦ Πανεπιστημίου τῆς πόλεως Φοινίξ καὶ τὰ ἐκτελούμενα οἰκιστικὰ ἔργα μὲ ἀπιστεῦτως ταχὺν ρυθμὸν.

3) Εἰς Kansas: τὴν πόλιν Liberal, ὡς ἀστικὸν κέντρον ταχίστης ἀναπτύξεως καὶ τὴν περίεξ αὐτῆς ἀγροτικὴν περιοχὴν, ὅπου παρηκολούθησα τὴν ἄκρως μηχανοποιημένην ἐργασίαν τῶν γεωργῶν, ὡς καὶ τὸν τρόπον τῆς ζωῆς των. Εἰς τὸν τοπικὸν Ραδιοφωνικὸν σταθμὸν ἔδωσα συνέντευξιν μὲ θέμα τὴν Ἑλλάδα. Ἡ ζωὴ τοῦ ἀμερικανοῦ ἀγρότου μοῦ ἔκαμε τοιαύτην ἐντύπωσιν, ὥστε ἐπ' αὐτῆς ὠμίλησα ὅταν μοῦ ἐζήτησαν ἀπὸ τὴν «Φωνὴν τῆς Ἀμερικῆς» (Οὐάσιγκων) νὰ πραγματευθῶ ἐν θέμα τῆς ἐκλογῆς μου ἐκ τῆς ἐν Ἀμερικῇ περιοδείας μου.

4) Εἰς Detroit: τὰ ἐργοστάσια αὐτοκινήτων Ford καὶ Chrysler ὅπου εἶδα τὸν ὑψηλοῦ βαθμοῦ αὐτοματισμὸν ἐν τῇ πράξει. Ἐν συνεχείᾳ ἤλθον εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς ἐκπροσώπους ἀφ' ἐνὸς τῶν ὀργανωμένων ἐργατῶν αὐτοκινήτων καὶ ἀφ' ἑτέρου τῶν βιομηχάνων αὐτοκινήτων καὶ συνεζήτησα μετ' αὐτῶν τὰς ἐπιδράσεις τοῦ αὐτοματισμοῦ ἐπὶ τῆς ἐργασίας καὶ τῆς οἰκονομίας.

5) Εἰς Tennessee: τὰ ἔργα ἀξιοποιήσεως τῆς κοιλάδος καὶ εἰδικώτερον τῆς παραγωγῆς ἠλεκτρικῆς ἐνεργείας καὶ τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ ὕδατος ὡς παράγοντος ἀνέσεων. Αἱ ἐντυπώσεις ἐκ τῆς περιοχῆς κατέστησαν λίαν ζωηραὶ, λόγῳ τῆς ποικιλομόρφου διαφωτίσεως (ὄμιλιαί, κινηματογραφικαὶ ταινίαι, ἐντυπα, ἐπισκέψεις, συζητήσεις).

Δὲν θεωρῶ ἄσκοπον, τέλος, νὰ σημειώσω ἐνταῦθα τὴν ἐπαφὴν μου μὲ ἄλλην κατέχοντα ἐξεχούσας θέσεις εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, πέραν τῶν διπλωματικῶν μας ἀντιπροσώπων (πρέσβευς, προξένων κ.λ.π.). Περιορίζομαι νὰ ἀναφέρω τὸν νέον Ἀρχιεπίσκοπον Βορείου καὶ Νοτίου Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβον καὶ τὸν ἑλληνοαμερικανὸν Δήμαρχον τοῦ San Francisco κ. Christopher. Τὸν ἀρχιεπίσκοπον συνήντησα δις, εἰς Βοστώνην καὶ εἰς Νέα Ὑόρκην, καὶ ἐξετίμησα τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς τὴν Ἀμερικὴν. Τὸν ἑλληνοαμερικανὸν Δήμαρχον μετὰ μεγάλης χαρᾶς καὶ ἐθνικῆς ὑπερηφανείας διεπίστωσα ὅτι ὑπεραγαπᾷ ὁ λαὸς τοῦ San Francisco. Κατὰ τὸ τέλος τῆς ἐπισκέψεώς μου εἰς Γραφεῖον του μοῦ ἔκαμε τὴν μεγάλην τιμὴν νὰ μοῦ χάριση συμβολικὴν κλεῖδα τῆς πόλεως του.

Πρόθυμος νὰ παράσχω ὕμιν περισσοτέρας πληροφορίας ἐπὶ ὄρισμένων θεμάτων, ἐὰν τυχὸν ἠθέλατε κρίνει τοῦτο σκόπιμον, διατελώ

Μετὰ πάσης τιμῆς
Σ. Ι. ΑΓΑΠΗΤΙΔΗΣ